

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartásai és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadottak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécében: Schalek H., Dukas M., Oppelk A., Danbe G. L. és társai és Herndl. Brűnben: Stern M.

Nyilvántartás 10 kr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztí önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

A polgári iskola.

Az iskoláknak egyik legfontosabb feladatuk volt minden időben a társadalomban ápolni és fejleszteni mindazt, ami szép, nemes és jó; meggátolni, sőt teljesen kirtani a mi a társadalomra káros avagy veszedelmes. Társadalom és iskola egymással tehát szoros összefüggésben állanak, illő tehát, hogy a társadalom istápolja és támogassa is az iskolát, hogy ez a polgárok műveltségének előmozdítása által hivatását a társadalomban minél hathatósabban betölthesse.

És ha van hazánk kulturintézményei között olyan intézet, mely a társadalomnak nemcsak anyagi, de erkölcsi támogatását is megérdemli, ugy ezek bizonyára az újabb kor gyakorlati irányú középiskolái, melyeknek egyik kiváló faktora a polgáriiskola. A polgáriiskola, melynek hivatása ép úgy, mint akár a gymnasiumé, akár a reáliskoláé a tanulók szív és kedélyvilágának összehangzatos kiképzése, csak hogy míg azok az általános műveltség alapján tanítványokat a tudományos pályára készítik elő, addig a polg. iskola tanítványainak nemcsak szellemi, de testi ügyességeinek fejlesztése által oda törekszik, hogy ezek a gyakorlati élethivatásokat ne csak megszerezzék, de azon boldogolni is tudjanak. A polgári iskolának egyik legfőbb hivatása tehát, hogy a gy-

akorlati életpályákra szükséges általános műveltséget terjessze, a mely műveltségnek megszerzése a nemzet zömét képező polgári osztálytól okvetlenül megkívánatik. ha az ipar és kereskedelem terén nyugodt művelt népeivel a versenyt diadalmasan megállni óhajtja.

A gyakorlati irányú középkutatásban tehát igen fontos feladat jutott osztályrészül a polgári iskolának. Ezen intézetnek képezi egyik sarkalatos elvét megteremteni egy erőteljes művelt középosztályt, melynek hazaszeretelén, mint gránitsziklán nyugodjék a haza boldogságának és anyagi jólétének vára. Csak egy művelt, erkölcsi felelősséggel mezt, hazáját híven szerető középosztály képes ez ősi ház újabb ezredéves fennmaradását biztosítani, melyet elődeink annyi zivatáros századok alatt csodával határos erőfeszítéssel építettek és fentartottak. A középosztály értelmi fejlettségétől függ az ipar, kereskedelem, földművelés fejlődése és nemcsak az állam fennmaradását biztosító erkölcsi élet nemessége, de még a hazát fegyverrel védő haderő értéke is. A nemzet fentartó elem a művelt középosztály; ennek veteményes kertje a polgári iskola, melynek hivatása tehát ép oly fontos, mint akár az elemi, akár a tudományos irányú középiskoláké. Lehetnek valamely nemzetnek Eifeltorony magasságu tudománytökei, de ha nincs ipara, nincs kereskedelme, nincs

észszerű gazdálkodása, akkor vagyona sincs. Ezek képezik a nemzet testében az anyagi jólét lüktető erőit, ezeknek felvirágozása fogja tehát nálunk is nemcsak a polgárok anyagi jólétét, de ezzel együtt azok általános műveltségét is elősegíteni.

Ily teladatok megvalósításán fáradoznak a polgári iskolák és mégis sok szülő bizonyos kicsinyléssel fordul el a gyakorlati életpályáktól és ezzel együtt a polgári iskolától és gyermekét minden áron — akár van hivatása, akár nincs — oly pályára törekszik adni, mely az ő gyenge szemei előtt okosnak látszik, habár csak nyomoruság és keserűség teljes sors várakozik ott reája. Ha a gyakorlati életpályáktól való idegenkedés fajunk tehetetlenségének volna kifolyása, kétségbe kellene esnünk, jövőnk felett, de hála a gondviselésnek, nem nem úgy áll, mert fajunk ép oly alkalmas és ép oly ügyes a gyakorlati életpályára, mint Európa bármely civilizált nemzetének gyermeke. — Nálunk ez csak egy ferde felfogás, mely hiúságon alapszik, mely hibákat a modern társadalmi élet még nem korrigált meg, de el fog jönni, el kell jönni azon időnek is, midőn a gyakorlati életpályák ép oly tisztelt lesznek, mint bármely honoratiobeli állás.

Hazai iparunk felvirágzása, de saját jól felfogott egyéni érdekük is megkívánja, hogy a szülők a gyakorlati életpályára szánt

A „Muraköz” tárczája

A ravatal fölött.

Írta: Szellő Matyi.

Káptalani ispán volt.

Csinos, deli ifju. — A leányok sokat tartottak róla választékos külseje, a jószágművelő meg alapos szakosmerete miatt.

De igaztalan lennék, ha elhalgatnám, hogy Zajonghy kanonok ő nagynéja is kegyelte, mert temérdek apró szárnyast lödözött össze konyhájára.

Kitűnően táncolt s ha oly mulatságban jelent meg, a hol a szép nem tulsúlyban volt: kitancozta a lelkét is csakhogy petrezselymet ne árutjanak a lányok. Állítólag az is megtörtént vele valamikor, hogy a Nelli k. a mamáját vezette be a kottilionba s addig forgatta, míg a molette sasszony o vézna szervezeti ispán gyöngye karjaiba ájult.

Sándor — így hívták — igazán megnyerő jelenség volt.

Anyai ágon a megye legelső családjával állott rokonságban. — Barátjainak se szeri, se száma.

Mint más jóvérű legényen. megessett biz az rajta is, hogy a „Fekete sas” éttermében cigány zenésző mellett virradt rá a nyári piros hajnal.

A mul' télen is egy hatalmas muri közben jutott eszébe, hogy Zajonghynek madár-fiakat ígért. Kihuzza hát a duhajkodást reggelig, mikor is elhosszatn gyilkos lankaszerető, kiment a közel eső szűrére, hol az előzetesen elhíntett alygabonára száz meg száz éhes veréb sereglett egybe.

Lesbe állott...

Kemény téli regg volt. Az északi szél szúró jégpelyheket csapkodott arczába.

Kabátját összehuzta. Érezte, hogy átázott ruhája már-már csontá fágyott; de nem törődött vele.

Elejtett vagy harmincz falánk verébet s agatékra fűzve, sebtiben evitte. A kanonok ur jószívvvel megköszönte; hanem egyuttal megütöközte kérdezte: miért rz arca olyan pergamenszínű? miért szeme oly lazás fényű?... talán átázott!...

— Sietve jöttem nagyságos uram. Semmi más...

Aszán kinézett a városvégi majorba.

Ilt már úgy érezte, hogy baloldalába belebelenyilalik valami szokatlan fájdalom.

Üsse a kő, — gondola — majd elmulik.

Azonban nem úgy lett.

Mánap pihenni vágyott s aztán két hétig nyomta az ágyát. A gondos nővér és ügyes orvos lábra állították.

E peresztől kezdve Sándor nem vadászott többé, de kerülte a mulatságot is.

Arca ki-gyuladt egy piros foltocská. — Hozzátarozói az életerő biztos jelének vették;

egyedül az orvos tudta, hogy a láb emésztő tüzeinek fölcsapkodó lángja.

Unalomból eljárt a rokonokhoz. Mindenki szivesen fogadta csak az öreg Kabos, a gazdag agglegény maradt iránta sokáig rideg.

Sándor atya és a süket Kabos évtizedek óta konok perbe voltak keveredve. — A beteg ispán, mintha titkos sejtőelem vezetne, mintha tudna, hogy ő fogja az ádáz indulatú két öreg közt a béke olajját győzelemre juttatni: mindent elkövetett azok kiengesztelésére.

Fáradságát csak annyiban koronázta siker, hogy Kabos Zsiga, az előbb csak nehezen tűrt fiatal embert utób nagyon megkedvelte...

Jött a tavasz és életre fakasztotta az alvó természetet, mit festői ruhába öltöztetett a gyorsan közeleg nyár...

A beteg ispán úgy tudta, hogy megrongált egészsége lassanként megújodik. Az élteő remény — mint az utast a róna délibábjá — az élet óavényén tovább csalogatta...

A komoly ősz már erős kézzel fosztogatta a természet báját; már csak imitt-amott zödelte a pázsitos mező, melynek ékes szőnyegére a színtelen avar kezdett ráborulni...

Sándor napról napra gyöngébb lett.

Egyenes alakja megtört. Ruganyos léptek helyett fíradt tagjait botra támaszkodva vonzolta s az udvarban csak a napsütötte helyet kereste.

Az orvos látva a komoly helyzetet, élezkkel és adomák elbeszélésével vonta el bajáról a beteg figyelmét.

Bölcs isteni gondviselés! perc-

gyermeküknek minél alaposabb nevelést adni törekedjenek, mert elvitáztatatlan tény, hogy aársadalomban csak az fogja magát érvényesíteni, hivatásának tudatával birni, ki minél kimerítőbb és alaposabb ismereteket szerzett magának. Alaposan képzett iparos könnyebben alkalmazkodik az élet minden viszonyosságaihoz, mélyebb bepillantást nyer az üzlet minden ágában, egy szóval a tanult és művelt iparos minden tekintetben sikeresebben képes megküzdeni a létért való nehéz harcban mint a tudatlan, értelmellen. Ragadja meg tehát minden szülő, ki gyermekét iparos avagy kereskedői pályára szánta ezen iskolák által nyújtott azon előnyöket, melyek hazánk iparának és kereskedelmének fellendülését czélozzák, hogy e nemzett felemelkedhessék a műveltség, a felvilágosodottság, az erkölcsi s anyagi erő azon fokára, mely léte biztosításának nélkülözhetetlen kelléke. Adja az ég, hogy úgy legyen!

Különfélék.

— **Athelysás.** Bányaai Árpád, kolozsvári állami tanítónképző-intézeti rendes tanár hasonló minőségben a helybeli tanítóképző-intézethez helyeztetett át.

— **Áltatás.** Ebenpanger J. és Hirschler Ede nagykanizsai törvényeszi kereskedelmi ülnökök akerek. tanácsosi címet kapták.

— **Eljegyzés.** Peilschmiedt János földbirtokos eljegyezte Novák Ferencz helybeli korcsmáros kedves leányát Mariska kisasszonyt. — Gratulálunk!

— **Ésköv.** Vrések Vincez, dráva-vásárhelyi tanító mult hó 27-én vezette oltárhoz a helybeli r. kath. templomban főtiszt Horváth Lajos tartományi főnök ur rokonát, Horváth Paula kisasszonyt.

— **Tanítóválasztás** volt Dráva-Vásárhelyen a mult szombaton; rendes tanítót választották Sray József dráva-szent iváni tanított.

— **Protestánsok** őszi istenisztelete f. hó 11-én vasárnap d. e. 10 órakor lesz megtartva urvacora osztatással.

— **Ésköv.** Adámecz Károly, helybeli születésű India szerénsségi városban lakó kereskedő f. hó 5-én vezeti oltárhoz Rómában Deutsch Magdolna kisasszonyt.

— **Tanítónó választás.** A mura-szentmártoni elemi iskolához Szabolics Stefánia, okl. tanítónó választatott meg egyhangulag.

— **Beküldött.** Kedves Kartársaim, Barátaim! Magyarországnak túlsó határszélén értesültem a miniszter ur Ó Exciája kegyéről, mely szerint a nagy-kállói áll. kir. főreáliskolához rendes tanárrá ki lettem nevezve.

— Az e fölött érzett örömömbe a bánat bizonyos árnyalata vegyült, elgondolván, hogy most válnom kell mindazoktól, kikhez a 10 évi lendvai tartózkodásom ide e alatt az őszinte barátság és rokonszenv köteleke fűzött; válnom kell azon gyönyörű vidéktől, hol ifjuságom legszebb részét töltöttem, melyhez legkellemesebb emlékeim fűződnek Engedjétek meg K. Barátaim, hogy miután most nem foghatok mindnyájatokkal kezét, a távolból ez uton hangoztassam el bucsuszavaimat, kérvén, hogy tartsatok meg továbbra is nagybecsül emlékezetekben! Isten veletek! Maradtam kartársi és baráti üdvözléssel Kelt M. Vásárhely 1892. aug. 18-án Kaseai Nándor áll. főreálisk. r. tanár.

— **Eljegyzés.** Vámosi Tivadar alsó-domborui hivatalnok jegyet váltott Uhr Augustza urnóval, Weber Ignácz tapolczai borkezeskedő pedig Alsó Lendván Laufer Hermin kisasszonyal.

— **Halálozás.** Csesznák József, perlaki ügyvédet és családját súlyos vesztésé érte; ugyanis anyósa. dr. Szádár Ferenczénél hirtelen elhunyt. A gyászbeszéről a következő jelentést kaptuk: Alulírottak megtört szívvel jelentik Dr. Szádár Ferenczénét sztil. Krasovecz Matild urnónek, az imádozott jó anyának, nagyanyának, illetve a felejtethetlen teszvének, napának és sógornónek folyó év augusztus hó 28-án 53 éves korában agyszélhűdésben a halotti szentsegek felvétele után történt gyászos elhunytát. A drága halottnak hült tetemei folyó év augusztus hó 30-án d. e. 10 órakor fognak a halottas háznál a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a perlaki köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó év augusztus hó 30-án fog a perlaki plébánia templomban az Urnak bemutatni. Áldás és béke lebegjen hamvai fölött! Csesznák Józsefné sz. Szádár Miczi

leánya Csesznák József veje Csesznák Elemér, Elza és Viola unokái. Dr. Krasovecz Ignác testvér dr. Krasovecz Ignáczné sógornó.

— **Szerencsétlenség.** Rányecz, mura-csányi lakost m. hó 27-ikén hajnalban a mura- királyi állomáshoz közel a teher vonat elgázolta s testét ketté vágta. Hogy miként került a szerencsétlen a vonat alá, senki sem sejtí.

— **Iskolai vizsgálatok.** Muraköz alsó-vidék több iskolájában a közel mult napokban m. hó 29 és 30-ikán tartattak az évrő vizsgálatok. A vizsg jelen votak: dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, Hirschler Miksa min. iskolalátogató, Margitai József képezdei igazgató, Hergár István esperes, Golub János és Cimmerman Ferencz lelkészek és iskolaszéki elnökök, Babits Gábor jegyző, az illető községek elöljárói, a szomszéd községek tanítói s több vendég. Az alsó-vidi iskolában Horváth Mihály tanító mutatta be teljes megelégedésre évi munkájának eredményét, az alsó-domborui 4 tanerővel bíró iskolában a hanyag iskolázatás daczára az eredmény kielégítő, sőt némely osztályban jó volt, a szent márti néplánodában az iskola túltömöttségéhez képest szintén jó volt az eredmény. A magyar nyelv érvényre emelésében mind az illető lelkészek, mind pedig a tanítók kellő buzgalmat fejtették ki, minek kir. tanfelügyelő ur ó nagysága több ízben adott kifejezést a jelenlévőkőhöz intézett beszédében. Teljes elismeréssel kell adoznunk Hirschler Miksa lovag, min. iskolalátogató urnak, a nép és a tanuló ifjuság igazi nemes szívű barátjának, aki ebben a tanévben is bőkezűen jutalmazta a tanuló szorgalmát és a magyar nyelv tanulásában való előmenetelét. A szó szoros értelmében egész tanszerkereskedést osztott szét ez idén is az alsó vidéki iskolás gyermekek közt. Könyvek, tászkák, tolltartók, tanszkekzők sat. sat egész hatmazát vitte magával a vizsgálatokra. Ugyanez alkalommal osztattak ki a Domborun a Hirschler féle ezer frtos alapítvány kamata, Alsó-Viden pedig Golub plébános és a község ajándékai. — Az alsó-domborui vizsgálatról még a következők értesítést vettük. Mult hó 30-án tartatott meg az alsó domborui népiskola évrő vizsgálata, amelyen megjelent ó nagysága dr. Ruzsicska Kálmán kir. tan. Zalavármegye kir. tanfelügyelője, Margitai József áll. tanító. képezdei igazgató, Hirschler Miksa min. iskolalátogató, Horváth Gyula stridói áll. isk. igazgató, sok tanügybarát és tanító. — ó nagysága az egyes osztályokat nagyon beható vizsgálat alá vette, nem kerülvén el figyelmét semmi sem, ami a jelzett iskola tanügyi viszonyairavilágot vetett. — Nagy meglepetéssel látta ó nagysága a vizsgálatra megjelent tanuló csekély számát s a vizsgálatok bevégezte után határozottan kárhoztatta az ez irányban tapasztalt közönyt; eredményeképp pedig a jelen voltak tudomására adta, miszerint a tapasztalt sikerek fölött nincs ok örülnie, mivel a tanítási eredmény nem volt kielégítő s bár ezen tényt nem a működő tanítók számlájára róta fel, e kijelentés mégis kínosan érintett mindenkit ó nagysága azzal a kijelentéssel vált meg, miszerint óhajta, hogy a jövő termés aratása a mostaninál kedvezőbb legyen s szigoru közreműködését kéri a tanügyi viszonyaira befolyó factoroknak.

— **Óriási tűzvész** dühöngött a hó 1-én Mura Szerdahelyen. Délelőtt 10—11 óra tájban valószinüleg gyermekek által kigyuladt Zadravecz János pajtája. A tűz gyorsan tova harapódzott s kevés idő mulva már 27 ház és kétszerannyi melléképület állott lángban. A szomszéd muraközi községekből

ről perczre erősbé vált hite a fölgögyüléshez.

Szállai és nővére alig eltitkolható aggodalommal és vörösré sirt szemekkel közeledtek hozzá. De ez nem tűnt föl. Az orvos tudatta velök, hogy Sándor tüdője már teljesen elveszett; élete csak napok, taian órák kérdése...

Egy meleg őszi délután a kertre nyíló ablakhoz vitette magát. A kései almái piros gyümölcs barátságosan kandikált a beteg szobájába. A dalos kanári máskor zajos torkát most csöndes-elhalál énekelte.

Sándor nővére karjain pihent.

Apránként esteledett. Hűs szellő kezdett beosonni a félig nyitott ablakon. A beteg mosolygva fogadta.

Aztán a hágyadását erőt vett rajta és hátrahanyalt. Szemei lecsukódtak.

Nővérenek úgy tetszett, mintha Sándor lélekzete elállt volna. Arcához hajolt, de úgy találta: lévedett.

Mozdulatlanul állott a szenvedő mellett.

Néhány percz mulva ismét megfigyelte, de a beteg — már örökre elaludt.

A kétségbeesett nővér segélykiáltására behorantak a bánatos szülők, kik a végre már el voltak készülvé...

Minek említem a két posztóval kárpitozott szobát, hol diszes ravatalon nyugodt a család

semmivé lett reménye; ajkán néma mosolytal, mint kinek boldogságát már nem zavarja semmi!

Gyűlöt harangoztak.

A lejusított szülők szótlanul, a fásultság bizonyos nemével álltak fiok holt teste mellett. A gyászoló rokonság ellepte a halottas házat, el az udvart.

Tompa moraj támadt a befáradt felől.

Mindenki arra tekintett — — talán a pap érkezett.

Kimért, szilárd léptekkel, merev tekintettel, karjait a koporsó felé terjesztve lépett be az öreg — Kabós.

Se lát, se hall, de annál görceösbbe vonaglásal borul az ispan hideg tetemére.

Már pillanatokig ontotta fájdalmát, mikor — mintha csak a szivgyötreimet is kizárólag önmagának követelné — hozzá lép az atya s szigoru hangon ekképp figyelmezteti:

A mély fájdalom engem illet; a megrabolt atya én vagyok.

Kabos nyugodtan emelkedett föl s önralmat mutatva így felel:

— Sándorban kiszemelt örökösöm vesztett el... A halál mindent kiegyenlít... Funnkkal temessük el az ellenséges viszonyt is...

És a peres rokonok békejobbott nyujtottak egymásnak a — ravatal fölött.

14 fecskendő érkezett; megjelentek az alsó lendvai tűzoltók is sat, akik a védekezésben nagy buzgóságot tanusítottak. Csakis a sok fecskendőnek és a megjelentek emberbaráti igyekezetének lehet köszönni, hogy az egész város le nem égett. A kár így is óriási. Az összes gabonanemű, takarmány elégett; 20 drb sertés és számos szárnyas lett a tűz martaléka. Az összes kár mintegy 20 ezer frt. Szerencse a szerencsétlenségben hogy a járási főszolgabíró, Vrancsics Károly annak idején a községben keresztül vitte a tömeges biztosítást, mert így a kárból némi kis rész megtérül.

— **Megyei hírek.** Dr. Kuncz Adolf, csaornai prépost 25 frt-al a zalamegyei ált. tanító-testület alapító tagjai közé lépett s pályadíj kiűzésére szintén 25 frtot adomá nyozott az egyesület kezshelyi közgyűlésén. — **Zechmeister Viktor** szombathelyi egyh. megyei újművés pap aug. 21-én tartotta fényességédlet mellett a z-egerszegi templomban első miséjét. A csáktornyai hölgyek közül Ziegler Kálmánné és Sároay Lászlóné mint oltáranyák. Grész Riza és Valeria s Propst Mariška. mint koszorus leányok vettek részt az ünnepélyen. — A zegerszegi községi iskola rendes tanítójául Fridrich Ferencz, alsó-lendvai segéd-tanító választott meg. — A gyenesi határban dr. Bita Dező egyetemi tanár által állított keresztet bucaumisével s ünnepélyesen szentelte fel Füssy. Bita s Haudék érekeje'olt jelenlétében Dr Dunszt apát. — Sümegen a díszes lövöldét, melynek nincs párja a megyében, megnyitották. Sümeg és vidékén mostanában sok tüzest fordult elő, u. m. Tekenyén, Ó-Hidon s Káptalanfán. — N.-Kanizsán Farkas Ferencz városi a kapitány neje, szül. Józán Etelka urnó s Neuman Adolfné, polgári leányiskolai tanítónő meghalt. Ugyanott Klein Imre homok-komáromi ácsmester és Szeres Lajos kanizsai építő s Sas vendéglő tulajdosa belefuladtak. Zlatarics József z-egerszegi lakos vezetéknévét Zolnaira változtatta.

— **Haza hírek.** Ő Felsége lemondott lemergi utazásáról tekintettel azokra a veszélyekre, melyektől nagy embertömeg egybeomlása következtében egészségügyi szempontokból tartani lehet. — A budai honvédelmi k alapmunkálatait a budai dísztéren megkezdték. Maga az emlék, mely Zala Györgynek igen szép munkája most van öntés alatt A szobor egy fiatal honvédet ábrázol, a mint magasra tartja lobogóját s föléje géniusz hajlik. A szobrot kora tavasszal állítják fel s a jövő évi május 21-én Budavár bevételének évfordulóján leplezik le. — Az ideai hadgyakorlatoknak sok halottja volt a rekkenő hőség miatt. — Tórs Kálmán volt országgyűlési képviselő s jeles író meghalt. — A filippopoliszi bolgár kiállítás magyar osztálya előnyösen hirdeti a magyar ipar tejlődését. Dr Kovács Gyula, kiállításai biztos előtt Ferdinánd fejedelem is igen elismerőleg nyilatkozott. — Czorda Bodog igazságügyi államtitkár a budapesti ítélőtábla elnökévé nevezetvép ki, helyét Erdélyi Sándor, győri tábla elnök foglalta el. — A kolozsvári állatképző Bethlen A. miniszter jelenlétében aug. 28-án nyitották meg.

— **Óskori régiségek.** Récesy Viktor jeles régész, hazánk legrégebb városai egyikének, Zalavárnak romjait Hencz Antal építésszel bejárva, egy frissen felásott sáncz-árokban bronzrögöt, kőből való öntőmintával és óskori állatszavakat, valamint kezdetleges díszítésű, kavics és fekete anyagból gyurt edényföredékeket talált. A régiségek a vár eredetének meghatározása szempontjából érdekesek.

— Szőlők állapota Nagy-Kanizsa vidékén: a gelsei, galamboki, garabonci, karosi,

szabari és komáromi szőlőhegyeken a sző szoros értelmében siralmas. A levelek már annyira összezszeaszak, hogy a fürtök megéréséről szó sem lehet. Pedig a termés egyébiránt is rendkívül csekély. Így azután a legtöbb szőlőhegyen a legjobb esetben is csak eczetlé lehet összetörni az éretlen szemeket. A gazdák csüggedten várják a szüretet.

B.-Füred nagyobbodása. A ft. Benczés-rend most már, belátva a végleges szükségét, elhatározta a rég tervezett olcsó szobájú turistaházak felépítését. Míhelyt a' rend főtanácsa is hozzájárult a tervhez, azonnal megkésztették a terveket s az épületek munkáit még ez ősszel megkezdik. Az épületek helyeül a veszprémi káptalan eladóvá lett fundusát a Club-ház mellett, szemeltek ki. Az alakulóban levő új polgári vitorlázó egyesület is e fundusból készült megfelelő telket vásárolni clubháza számára. Így Füred. Tihany felé, jövőre nagy területen fog kiépülni, mi a panorámát festőileg fogja emelni.

— A méhszurás ellen. A méhek szurása ellen annyi féle szert és eljárást ajánlottak már, hogy a sok közül — szükség esetén — rendszeren egy sem jut az ember eszébe. Sággy Mihály régi országosan ismert nagy méhmesterünk már ezelőtt 30 évvel a következő eljárást ajánlotta: tartsunk ludtollat a zseblünkben készen, melynek egyik vége karikára legyen elmettsve. A fullánkot aonnal húzzuk ki s a tollat vagy egy perczig nyomjuk jól a fullánk helyére, úgy hogy a bőrön karikát képezzen. A nyomás által a méreg nem terjed odább a bőr alatt s így nem is lesz hatása. A mint a tollat levesszük, a fullánk helyén kis csepp vért és nedvességet találunk mellette kell hamarosan mosni és nyállal bekenni. így aztán sem fájdalommal nem fogunk érezni, sem pedig a szurás helye fel nem dagad.

Nemzetközi villamos kiállítás Milanóban. Olaszország legkiválóbb elektrotechnikusaiból nemrég egy bizottság gyűlt össze oly célból, hogy 1894-ben egy nemzetközi villamos kiállításnak rendezését léptetnék életbe. Az ehhez kívánt lépések lehető gyorsan megtörténnék és legközelebb egy második gyűlést fognak összehívni, melyben az eddig elért eredményről tesznek jelentést.

Józan erősen tartó kő-ragasztót nyerünk Böttger R. módszere szerint az ázalag föld alkalmazása által. Ha egyenlő rész ázalagföld és ólomtáj és fél rész frissen égetett mésznek, lenolaj firniszszel való keverékét jó egyforma vastagságu pasztává keverjük. akkor egy rendkívül nagy ragasztó erővel bíró tömeget kapunk, mely hosszabb idő multával a közönséges homoknak keménységét veszi fel. Előnyösen használható a következő recept is: 10 rész iszapol ázalagföld, 1 rész ólomtajt, 5 rész oltott mész, 5 lenolaj-firnisz, 1 rész minium és 1 rész cinkföher

CSARNOK.

Anyám intése.

Elcsattant ajkamon
Anyám búcsu-csókjá ;
S angyal-ajka megnyílt
Üdvös intő szóra,
S a szép szókoronát
Tette ez intelem :
»Ha visszatérsz, fiu,
Arczod piros legyen!»

Millió alakban
Jött elém a vétek ;
Zengett búvós ajkán
Csábos szirén-ének,
S győztem a bűn fölött,
Győzött ez intelem :
»Ha visszatérsz, fiu,
Arczod piros legyen!»

Egyszer nagy betegséggel
Ágyhoz szegezett le
S arczom vonásait
Sárgára festette.
Könyre fakasztott ez
Anyai intelem :

»Ha visszatérsz, fiu,
Arczod piros lgyen!»

Sok bú és még több gond
Csörtetett szivemre,
Hogy rózsás képemet
Feketére fesse.
S győztem a bűn s gondon,
Győzött ez intelem :
»Ha visszatérsz, fiu,
Arczod piros legyen!»

Vigyáztam magamra
Minden lépten-nyomon :
Hogy ne legyen más, csak
Liborszin arczomon.
Álmomban is hangzott
E remek intelem :
»Ha visszatérsz, fiu,
Arczod piros legyen!»

Szeretett anyámhoz
Visszatértem végre ;
Sugárzott rólam a
Vidámságnak fénye.
Órült anyám is, hogy
Használt ez intelem :
»Ha visszatérsz, fiu,
Arczod piros legyen!»

»Ugy sem kell a másvilágon»

Szeretem a csinos leányt
S nem szenvedek ebben hiányt ;
Halálomig hön imádom . . .
»Ugy sem kell a másvilágon»

Ölelj, Rózsám ! Ölelésed
Engem tüzes kéjjel éget . . .
Az ölelés, szép gyémántom,
»Ugy sem kell a másvilágon!»

Csókolj, Rózsám ! Édes csóкод
Nekem ezer szent áldást oszt . . .
Hiszen a csók, szép virágom,
»Ugy sem kell a másvilágon!»

Szeress, Rózsám ! Hű szerelmed
Alkot nekem földi mennyet . . .
A szerelem, ékes párom,
»Ugy sem kell a másvilágon.»

VÁROSSY MIHÁLY.

Zala partján . . .

Zala partján elmerengve
Sétálgatok egyedül . . .
Szempillámon a mult idők
Sötét árnya s könye ül.

Balzsamos lég vesz itt körül
S enyhe szellő fujdogál . . .
Boldogságot ígér nekem
Minden egyes virágszál.

Boldogságot mindhasztalan
Igérettek én nékem —
Hisz életem fény csillaga
Nem ragyog már az égen.

Tudom, tudom, hogy számomra
Bú virágok teremnek,
Melyek engem nemsokára
Sötét sirba temetnek.

Farkass Károly

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tiče se zadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Čužišara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna čena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki otijeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Kak se budeš čuval kolere?

IV.

(Dalje.)

Kak se budu zdravi ponavali?

Nigdo nežna, gdo bude od kolere zbeležal, ali ipak je najsigurneši on, koji nedohadja vu priliku, gde se more okužiti.

Naj anda prez velike nevolje iti po vulici, a još menje vu hižu gde je kolera. Čuvaj se i ljudih i stvarih iz takve hiže.

Samo čistoća, mertučljivost i red moreju te občuvati od kolere.

Čela hiža nek se gustokrat čisti, a još guste e lufta. Posteljina naj se večkrat iznosi vun i na sunce. Posudje naj se taki pere, štava naj se neizljeva po dvoriću, a vase, kaj more gnjiliti i smrdeti, naj se da leko iznosi.

Familija, družina naj se gustokrat vmiva, kuplje pere, osobito ruke i preslači, a děca još večkrat.

Vu jelu i pilu treba biti mertučljiv i pazljiv.

Gdo se prejede ili preprije, leže oboli od kolere, ter ova rade prehadja na one,

koji se slabo ili zlo hrane. Zeleni i pokvarjeni sad, osobito maline, dinje, sljive, hruške, mlada kuruza, vugorki itd. kvare želudac i čreva. pak ih se vu to doba treba čuvati. I vsaka druga pokvarjena hrana (n. pr. stara riba iz mlake), a napokon i mastna, paprena i kisela jela nejeđu se vu vrēme kolere.

Najbolje je piti vodu, samo ako je čista, bistra, hladna i frižka. Gde nega takve vode, tu se čisti ili precēda n. pr. črez pēsek, kamen ili stučeni vugljen, ili se ona kuha i onda prekuhana i ohladjena pije. Malo črna vina i čista žganica ne bude odraslim škodila.

Pri težkih ljetnih poslovih ne treba gladuvati, nego se dobro hraniti. Gdo se premori i vu poslu zm čí, leže bude zbeležal. I neapanje škodi.

Od nahlade se treba čuvati. Vu vrēme kolere nesme se spati na goloj zemlji ili travi. Ako je hladan dežd, čuvati se mora čovčik, da nepremoči i da noge nepremoče. Gdo je betežljiv na želudcu, naj se paše vunenom tkaninom.

Vsaki odrasli zna, kaj mu navadno škodi, pak toga treba osobito za vrēme kolere da se čuva. Gdo tak živi, nek na koleru ni nemisli, pak nebude od nje niti zbeležal. Idi za tvojim navadnim poslom.

pak ti bude on najbolje razt'al i brigu i strah.

Ako te vu vrēme kolere kaj god postigne, neodvlači, nego odmah išči pomoći. Vsaki laksir (doli tiranje), bljuvanje ili zaprtost more biti pogibeljno.

Poglavari i oblasti pomažeju narodu, da se kaj prije zastavi kolera i vpučeju ga, kaj bude činil. Treba anda naredbe sluati.

Prvi betežniki viziteruju se najoštreše. Ako je ikak moguće, potrebuju se doktor. Kaj on naredi, treba včiniti.

Gde nega doktora, zaprovi se od višeše oblasti. Ona ga bude poslala, kak joj se prijavi, da je kolera vu mēstu.

Najpoglaviteše je, da se prvi betežniki kaj prvje oddēle od zdravih. Ako je hiža takova, da se to nemore, vzeme se za plaću (a i posudbu) druga, pak se vu nju betežnik preseli. Ta hiža priredi se kak mali špital da je pri ruki, ako bude više betežnikah.

Tuliko se išče, da se počast obustavi ili bar ublaži Moraš srce steći i vsu moć vložiti, da ju preobladaš, a to je ipak leže, nego kužna grobja zasadjuvati. Ves ra zumen svēt tak dela, pak se nežaluje

(Konec).

ZABAVA.

Proba ljubavi.

Kajkakovim zakletvam zaljubljenih, nije uvček moći niti smeti verovati, i to punim pravom, jer vu njihovoj noroj prenapetosti govore im vusta više, nego bi oni sami odgovoriti mogli, — a kad bi človek svakoga za rēč prijel, koj svojoj dragoj zlate bregu i sreberne potoke obeča, ili se pr pravlja njoj sve zvezde iz neba pod noge metnuti i pugu još k tomu te joj obeča, da će ju na rukah nositi, dok bu živ, — ako velim bi takovoga onda netko hotel za rēč prijeti, taj bi grdo nasel.

Negda vu staro vrēme, někojoj mla doj ženčici, stum stvarjum takaj nije išlo najbolje. Ona se je svojemu mužu više nego sto krat zaklela, da njoj je on dragiši nego čeli svēt i još sedem sel k tomu, te da bi njoj dečinska igrača bila za nje-ga svaki dan pod najstrašnešemi mukami nekuliko krat vumrēti. — Sad si muž mi sli: „Moram ipak videti jeli vu srdcu mo je drage ženke tolika ljubav za mene gori.“

Kak zmisljeno tak včinjeno! Jednog dana se on včini osobito žalostan, nejeđe niti mrvice i nepije niti kaplje, samo gleda

pred se kakti bez pameti, te si negla po negda duboko zdelne, kak da bi ga nora gnjela. Kad ga je ženka za njegovu žalost i nevolju zpitavala, onda stoprv prav nije nikaj hotel odgovoriti ili samo na polovicu, jedino kaj joj je odgovaral je bilo da nemu nije za pomoći i on je zgubljen.

Kad pak ženka nije hotela popustiti, nego ga je sve više i više za njegovu žalost zpitavala, onda joj je med potokom suzah, koje mu je luk vu rubcu skrit iz očih izvabil, pričel pripovedati, da mu se je prošaste noći smrtni angel skazal, te mu prorokoval, da će buduće noći morati vumrēti i da proti tomu neima pomoći nit spasa, izvan ako bi se koja ljublena du'a našla, koja bi se hotela za njega alduvati.

A ovo skazanje će se posve sigurno izpuniti, jer se je vu noći subote dogodilo, a subotešnje senje su se kod njega još svaki krat izpunile. Zato anda je tak žalosten i skoro zdvaja, jer bi ipak rad još nekoliko lēt proživiti, za da barem nekakvo već započeto veliko dēlo more dogotoviti, koje će mu tobož veliku diku donesti.

Kad je ženka pritužbu predragoga muža čula i njegove žalosti te nevolje zrok saznaš, izjavila se je med stotinami kušci pripravna aldov doprinesti i za nje ga vumrēti.

Sa licumerskim protivljenjem tobože pristane s težkum mukom muž na to. Kad je večer nastal, reče on ženi, kak bude ob pol noći smrt k njegovoj postelji došla te ga zagutila, zato nek si ona vu njegovu postelj legne, a on će se vu drugoj sobi skriti i onde barem za njezinu du'u Boga moliti.

Ženk'ca je to učinila i obodva su se med suzami jedan od drugoga tak žalostno spričali, kak se još od Adama i Eve nitko nije zpričal.

Pol noć dojde, kukuvača na vuri odkukuče, turenska vura vani nezaostaje, a smrt takaj ne. — Kad je najme vura dvanajest odbila i kukuvača toliko krat zaku-kala, a vahtar na vulici vani vure odkričal, stane se muž stihla vu drugoj sobi, gde je bil tobož sakrit, iz svoje postelje, natekne nekakove tvrde stare čizme na noge i po petah stupajuć pomalo i težko ide proti postelji vu kojoj je ženka ležala i krvavim potom se potila — bilo je kak da bi same kosti proti postelji išle.

Kad je medjutim muž do postelje došel, zgubila je ženka gjegjernoš alduva nja i ona zavikne: Draga smrt, ti si zaludila! Ja sam žena; moj muž leži tu poleg vu sobi.

Jeli je anda prisegam zaljubljenih moći včrovati?

En. Hollar.

Naputek gazdaricam.

1. Kiseli vugorki budu se navék pokvarili vu onom loncu, vu kojem je prv lje držana mast.

2. Mljeke se nebude vu ljetu zvarilo, ako se prije kuhanja dene vu njega falat cukora.

3. Stěnj vu lampašu nebude otvrdnul, ako se prejdi hasnuvanja izkuha vu saponici, a još bolje vu octu, ar bude onda i svetleše goret.

4. Tvrdó, žilavo meso skuha se mehko, kada se vodi dodá nekaj malo octa.

5. Belanjek se vu pěnu (sněg) brže izbije, ako se doda med prsti soli i ako su jajca bila hladna i belanjek tučemo na hladnu městu.

6. Ribe se zevsema dobro i hitro očiste, ako se prevleću čerez vrělu vodu.

7. Cinjeno posudje očisti se najbolje s drobnó stu enom krajdom, nakvašenom vu žganici.

II.

Kak se obćuva krumpir od gnjiloće.

Krumpir se obćuva od gnjiloće, ako ga pospravljajući vu pivnicu na kup slo tiš i posipješ s pepelom od kamenitoga vugljenja (lapora). Tak je jeden gospodar već tri ljeta vse do ljeta svoj krumpir zdrav obćuval.

III.

Da ti kruh nepljesnivi

Kad izvadiš iz peći više hljebóv kruha, onda ih pomeći vu vreću, vu kojoj je bila melja. Hljebe pome i tak da se gor njom korom oslanja jeden na drugoga. Kad si to vćimil, obesi vreću na zraćen prestor Kruh, kojega budeš potrebuval, izvadi iz vreća jeden dan prvlje, pošćropi

ga malo vodom i postavi vu pivnicu. Ako budeš tak baratal, začuval si budeš kruha čerez više tjednov od pljesnivoće.

IV.

Kak budeš odtiral mravlje od čmelcov.

Vrlo prilično sredstvo proti mravljam, koje navaljuju vu čmelinjake je, da stupce, podloge, na kojih počivaju koši, namažeš karbolnom vodom. — Dobro sredstvo je i to da mravljinjake, koji su blizu črne njaka polijemo kipućom vodom.

Glavni razlog.

Človek današnje vrěme neka niti ne proba onak, kak je to bilo vu negdašnje vrěme moguće, kakove ustmene ugovore ili pogodbe sklapati, jer danas je već sve tak pokvareno, da ustmenu kakovu sklopljenu pogodbu, ako dojde pred sud, sudac niti poslušati neće, nego odmah pita, jeli to imaš črno na belo, t. j. s tintom na papiru iliti pismeno. Ako onda odgovoriš, da je ta pogdba bila samo ustmena a pismo se nije delalo, jer se je na vagu metala pošćena rěč pošćenoga človeka, onda ti se sudac grohotom nasimje, jer nemre pojmiti, kak ti hoćeš današnje vrěme pošćenoga človeka s pošćenom zadatom rěčjum najti, bez črnoga na belo, gde se već đeca tak odhranjivaju, da ako gospon navučtelj jednoga takovoga nemirnjaka kašćiguje zato, jer je ovomu ili onomu staromu človeku kamen vu pleća hitil, odmah ga roditelji toga lopovćića pred sud tuže, i gospon navučtelj mora onda pred sud dojti a lopovćić dojde proti njemu svědočit.

Vu takovo anda vrěme je težko najti človeka od rěči, već mora samo sve črno na belo biti.

Ovak znam za jednu pravdu, koja je med dimnjačarom Kvakanom iz Dubrave i mlinarom Bombekom iz Karlovca nastala. Na jednom valićnem vuglu srazili su se re-

đeni dva, dimnjačar i mlinar i jeden vu drugoga se tak zaletel, da je dimnjačar od mlinara bil pobelen a mlinar od dimnjačara počrjen. Sad su hoteli jeden od drugoga za ov neoprostivi čin zadovoljšćinu, jer dimnjačar je rekel, da ga je mlinar belo zmazal, pošto on uvěk mora črn biti; mlinar pak je rekel, da je dimnjačar njega črno zmazal, jer on opet uvěk mora běl biti, i tak je ta pravda med njimi dugo tekla, ali dovršena nije mogla biti, jer svaki od njih je hotel dokazati, da on ima prav, dok čela stvar na jedan krat nedojde pred sud.

Dimnjačar tuži mlinara: zmazal me je belo!

Mlinar tuži dimnjačara: zmazal me je črno!

Mudri sudac odsudi te izreče sledeću odsudu: Vu pravdi Kvakana dimnjačara i Bombeka mlinara radi međjusobnog zmazanja proglašuje se dimnjačar Kvakana krivim i obsudjuje na pet forinti globe i to srazloga toga, jer mlinar Bombek ima črno na belo.

§ §

Maćek na vagi.

Nekoj bogati gospon dal je jednoč večerju, na koju je mnoge svojih prijateljah pozval. Za da pako bude večerja prav gosposćka, nabavil je iz glavnog varaš delikatnu hamburžku pečenku (to je od mladog pitańog vola jeden del mulpretnice, gde nema nikakovih kostih). Kuharica toga gospona pak je imala, kak to već navadno biv, jednoga kanonira za dragoga, koj ju je više krat vu kuhinju pohodil i od nje, da rečem istinu, najlepše komade od gosposćkoga stola i druge slašćice dobil, ter si je vu kasarnu odnesel i orde se na očigled svojih njemu jalnih pajdašev, baš po junaćki gostil.

I sada je to isto bilo. Kanonir je najme došel poleg navade vu kuhinju k svojoj ljubeznici, a ona mu je hitro čelu hamburžku pečenku, do dve kile težku vu papir zamotala i predala, misleća: čm jega dosta

Odkrita prevejanost.

Tko božanske ili človečanske zakone naravi izvraća, te komu je prevejanost i prevara najdragši pajdaš vu vrěnju svoga posla, taj bu to mestriju, istina nekoje vrěme terati mogel, sli za dugo ne. Na jedan krat bude mera puna, vćić se potere i najprevejaneši najde svojega majstora, kaj ga odkrije, a on onda ostane tu vu spotu i sramoti.

Jednaki put je uvěk nijkratji i dober biti je sto krat bolje nego dober se činiti.

Vu jednu školu negde — neću povediti gde — došel je jednoč polag navade, gosponin školski nadzornik na visitaciju, za da se osvedoči, jeli je gospon školnik navučajue svoju dužnost vćršil i na koliko je taj navuk pri školskoj đeci uspěšan bil.

Ta se gosponin nadzornik nad znanostmi i mudrimi odgovori školske đece nije mogel zadosta načuditi, i već je vu sebi premišljaval, na kakov način bi gospona školnika, koj je vu svojoj stvari tako vrstan, nagradil ili pohvalil, jer kaj je tu videl i čul, bilo je nekaj izvanrednoga.

Gospon školnik je slobodno pital kaj je hotel, ovo ili ono, bilo lahko ili težko, svaki krat su svi dijaki ruke zdigli, za znak, da znaju na pitanje odgovoriti, i koje je onda

zapital, dali su mu na pitanje najboljše odgovore ovoga světa.

A gospon školnik nije mozbit izmed onih, koji su ruke zdignuli, samo one vu prvój klupi pital, ne, on je pital naprovo sedeće, odzad, on je pital desno, lěvo, sad ovo ga, sad onoga, on je pital takovoga, kojemu se je mudrost iz lica vidla i opet takovoga, na kojem je već izvana bilo videti, da ima slamu vu glavi, ali uvěk su bili odgovori pravi i niti i piknjica nije falela.

Sad ako bu koj gospon školnik ovu pripovest čtel, sigurno bude stepal z glavum i rekel: Kaj takovoga nije moguće! I ja sem jeden od onih, koj podučavati znam — i ja sem vu mnogih vrćih već delal, ali da bi vu kojem same ruze bil našel, to baš nebi mogel tvrditi, pak da bi mi za glavu išlo. Bile su uvěk zelne glave zmes i to ne malo. To je morala nekakova prevara — nekakov schwindel biti.

I bil je schwindel. Gospon školnik je najmre jedan dan prije svoje dijake priredil iliti abrichtoval, da sutra, kada dojde gosponin nadzornik i izpitavanje bu započelo, na svako pitanje neka svi ruke zdignu i to: oni koji zuuju na zadano pitanje odgovoriti, desnu, a oni, koji neznaju, lěvu.

To su si đeci dobro zapametili, a gospon školnik je onda samo one pital, koji su desnu ruku vu višak zdigli i tak nije bil

mogući faleti, a odgovori samo tekli kak maslo, je maslo v grlo slovensko.

Ali bi ipak bilo dobro, da je dva do tri krat gospon školnik i levaka zapital, jer ovak, da su sva đeca na sva pitanja tobož znala odgovoriti, mislil si je gosponin nadzornik, to skoro nije vćerovatno — to dapače nije moguće i zato se je o tom sam želel osvedočiti te se je zapustil vu pitanja.

Pita anda sam: „Jeli bi mi vi znali povediti, koja voda deli Medjimurje od Hrvatske?“

To su dakako svi znali i zato su sada svi desne ruke tak vu vis pružili, da su si je skoro skljućili.

Sad je došlo drugo pitanje, koje niti najspametneši čitatelj ove pripovesti nebi znal odgovoriti.

„Koliko je maćkov vu glavnom gradu magjarske, vu Budapeštu?“

Kakti strela hitro su svi svoje desnice dole potegnuli i opet kakti strela leve ruke svi vu vis porinuli.

I kad je sad gosponin nadzornik jednoga od ovih pozval, buduć da je ruku zdignul, anda mora i znati, odgovori ovaj skoro uvěrdjen (zbantaven):

„Em sem ja lěvu ruku zdigel a ne desnu!“

§ §

jesti za gospodu, pak ov falat mesa nebu niti falel na stolu.

Dok je večerja trajala, uvjek je domaćina pazil i očekival svoju delikatnu hamburgerku pečenu, ali jestvine su jedna za drugom na stol dohadjale, pečenke neima, Već je i zadnja jestvina tu bila, ali pečenke još neima. — I večerja je prešla ali hamburgerka pečenka se nije pokazala.

Kad su se gosti razišli, pozove on kuharicu te ju zapita kam je njegova najfina pečenka dospela, da je na stol nije bilo. Kuharica, koja se je u takovih prilikah, ili bolje rekuć neprilikah, uvek znala znajti, odgovori hitro, da ju je maček iz kuhinje vkral i pojel.

Gospon sad odmah da vloviti mačka i metne ga na vagu. Maček je baš dve kile vagal.

„Anda pečenka je sad „tu“ — veli gospon — jer je baš vagala dve kile, ali gde je sad maček?

Pisal:

Emmanuel Holloy.

KAJ JE NOVOGA ?

Posljedice vrućine.

Od velike vrućine, koja vezda lada u centralnoj Evropi, ne samo da stradaju ljudi, već i živine. Iz Beča telegrafiraju 23-ga augustuša, da je tam prispelo željezničkim cugom na svinjski senjem 326 svinjah, koje su putem od vrućine parnule. Već tečajem vožnje poginulo ih je 86, pak su ih morali odstraniti iz vagonah, — a kad su došli do Beča, poginulo ih je još 326, a ostalo živih samo 41. Ove su onda taki zaklali.

Katastrofa u Japanu.

Iz San Franciscu javljaju: Japan je znašla velika katastrofa. Orkani, potresi i povodnje zrokuvale su neizmernoga kvara. U jednom kotaru vtopilo se je 150, u drugom 300 ljudih 10 000 hižah zrušila je voda. Nedaleko od Teku ime od potresa e pukla zemlja i pogutnu'a 160 hižah sa 00 personah.

Sabol (snajder) i njegov pes.

Ganutljiv čin pripovedaju pariške novine. Počinil ga je siromašni sabolski detič Viktor Jannet, koji je u ulici Lacaille živio u siromaškoj hižici pod krovom. Jannet je jako gladovao i zla se vžival, a nije imal prijatelja kak jedinoga prijatelja jednoga mrsavoga psa. Zadnjih tjednov nije imel Jannet zasluzbe pak je moral sa svojim psom gladovati. Od nekoliko danah nije Janneta nigdo više videl. Zaradi toga bilo je poglavarstvu na znanje dano, koje je dalo njegovu hižicu odpreti. Nutri dojučer policiji prikazal se je ganutljiv prizor. Na pvih čavlih na steni viseli su obešeni snajdar i pes njegov. Jannet se je obesil, a da njegov najbolši prijatelj nebi stradal, odpejal je i nje ga sa sobom u vekičnost.

Kardinalski sbor.

Sbor kardinalah svete rimske cirkve pomenjal se je smrtjom kardinala Fürstenberga (koji je ovih dneov vumrl) na 52 kotriga, tojest menje, nego li ih je ikad vu zadnjih 25 ljetah imel. Vezda je praznih 18 mestah. Ovoga ljeta je već vumrl 7, a rologa ljeta 9 kardinalov, dočim su vu toremenu samo 4 imenuvani. Vsega skup je

do vezda za pape Leona XIII: vumrl 84 kardinala, a on ih je imenoval 73. Od denes živućih kardinalah 11 je imenoval Pioš IX papa, a 41 Leo XIII. Po narodnosti ima ih 30 Talijanah, 6 Francezov, 3 Španjolca, 2 Portugiza, 2 Nemca, 2 Austrijska Nemca, 2 Poljaka, 1 Englez, 2 Francezki kanadac, 1 Amerikanec i 1 Australac. Magjarska i Horvatska već više od jednoga ljeta nisu vu svetom sboru zastupane po nijednom kotrigu. Ako bi papa Leon nenadjano prvije vumrl, nego bi popunil kardinalski sbor iznosile bi potrebite dve tretine votumov za izbor novoga pape 35. Sami Talijani anda nebi mogli bez pomoći drugih izabrati svog kandidata. Kak vezda stvari stoje imaju medtemtoga najviše ufanja, da postanu nasljednikom Leona XIII. ili kardinal Monaco della Valleta, ili kardinal Parocchi. — Ima vu svetom sboru i znameniteši glavah od njih, kak n. pr. Lavigerie, Sanfelice, Rampolla, Cappelatro, Gonzalez i Gibbonz, ali ovi budu komaj došli vu obzir.

Neće cigan da dela.

Ercherkog Jožef doživel je nevugodno izprobanje. Poznato je, koliko je ercherkog alduval, da cigane prvici na delo i da ih stalno nastani Njihov jezik, njihove uvade i njihov život pozna ercherkog bolje od ikoga, pak je vu Dobožu i Köbölu vuredil ciganske kolonije (naselbine). Nego kak je došlo vruće ljeto, i kad bi cigani morali iti na delo, da srpom, motikom i kosom pospraviju prirodu, zmisljili su se oni, da je vnogo ljepše na zelenoj travi vu šumskom hladu, — pak su vnoči na pondeljek iz Doboža vsi do jednoga prez traga zniknuli. Bilo je pri tom i nekaj straha pred regrutacijom, koje je imalo vu jesen doći. Direktor ercherkogovoga imanja Lobič, dal je na znanje ercherkog nevugoden ov glas o pobegnenju ciganov, — a to bude po svoj priliki urodilo tim, da se budu vse kolonije ciganov vkrej vzele. — Cigan ostane cigan. — Nomad od veka do veka.

Reforma kalendara

General Richard vu Mainzcu piše vu jednih novinah: Naše veliko stoljeće sa svojim napredkom i prevratom, vu svojih strukah nebi se moglo dostojese završiti, nego da se i naš kalendar reformira tak, kak bi za praktičeši život bil priličeši i razboriteši od sadašnjega. Ili kaj je mrti spametno, da 7 meseci vu ljeta ima 31 dan, 4 meseca 30 dneov a jeden mesec 28 ili 29 danah? Jeli je shodno, da se jeden stanoviti datum sa svakom godinom pomekne za jeden dan vu tjednu, a vu prestupnom ljetu i za dva dana vu tjednu, dočim bi bez velikih poteškoćah bilo moguće, da se pojedini godišnji dani stave uvjek na isti nedeljni dan? Jeli razborito, da se vuzem oblužava jednoga ljeta vu polovici meseca marcijuša, a drugoga ljeta vu polovici aprila? Pomislite samo, kakove neshodnosti potiču odovod vu našem građanskom životu n. pr. vu školah, gde se stvaraju različito dugi semestri! Jeli je razborito, da koncem ljeta imamo vu vršme od 10 dana 5 svetkov, ako slučajno jeden od božićnjih danah nepadne vu nedelju? Naš postojeći kalendar rešava izvrsno svoju zadaću, da dužinu ljeta izravna s okretom zemlje okolo sunca (365 danah, 5 vur, 48 minut i 45 sekundah); no nutrnja razdelba neodgovara više zahtjevom, kaj ih punim pravom stavlja naš građanski život. S toga bi i naše težnje za racionalnom razdelbom dneva za delo i počinek imale ciljati i na razboritu temeljnu razdelbu ljeta. Vu tu

svrhu predlaže general Richard sljedeće: 1. Vsaki godišnji fertalj deli se na 91 dan, prvi mesec vu fertalju ima 31 dan, a ostali dva po 30 danov. Samo četrti fertalj, a vu prestupnom ljetu i drugi fertalj dele se na 92 dane, tojest dodaje se na koncu vsakoga fertalja, anda na koncu decembra i na koncu juniuša po jeden den. 2. Vsaki I. dan vu svakom fertalju, anda 1 januar, 1 april, 1 juluš i 1 oktober počimlje navěk nedeljom. Onda bude uvěk 1 dan februara, 1 majuša, 1 augustuša i 1 novembra vu srědu, — a i 1 dan marcijuša, 1 juniuš, 1 septembra i 1 decembra vu petek. Dan 31. decembra i 31 juniuša buče uvek subota. Dan 31 decembra i 31 juniuša pako kakti prestupni dnevi nebudu imali druge dnevne oznake, već se bude zval vsiek i prestupni dan. Den 31 juniuša bude se takaj uvrtil kak 8 nedeljni dan vu zadnji tjeden prvog polleta. 3. Vuzem bude navěk 1 aprila, trojaki navěk 19. majuša, božić navěk 24. decembra. 4. Početak ljeta (godine), anda 1. januar zastopavil se bude za 11 danah na najkrajši dan. Onda bude 1. april i početak protuljetja, a 1 juluš početak ljeta, a 1 oktober početak jeseni. — Da se dobi tih 11 danov, brisalo se bude vu prvih 9 ljetah po vpeljanju novog kalendara onih 9 danah viška i obeda prestupna dana. 5. Novi kalendar vpeljal se bude ljeta 1901. — ter bude onda do ljeta 1910. zevsema vredjen.

Kratke novosti.

— Vu Hamburgu, 24-ga augusta. Službeno još nije oglašen broj zbetežalih i vumrlah osobah od kolere. Jedne novine pišeju da je do vezda 300 peršon zbetežal a 120 vumrl. — Od kak se kolera pojavila pak do 25-ga augusta vumrl je vu Hamburgu varašu vsega skup 240 ljudih.

— Kolea se vu Rusiji još uvěk širi proti izhodu i severu. 16 gubernijah je okuženo. Broj do vezda vumrlah osobah je nekaj malo više 50.000.

— Vu Petrogradu, 25-ga augusta. Od včera o poldan do denes o poldan oboljelo je 111 ljudih od kolere, a vumrli su 32. Vu Samari oboljelo je od 20-ga do 22 ga augusta poprěčno na dan 1194 persone, a vumrlo 529.

— Iz Majlanda javljaju: Vu céloj severnoj Italiji vladala je 14 dneov silni vrućina. Minule noći napokon došel je željeni dežd, koji je vu vsjoj Lombardiji silno pustošil, vse na nikaj spravil. 10 kilometrov odovod, vu mestu Cascine del Peco, oluja (viber dežd) nanesla je najviše kvara. Strela je vudrila vu cirkvu pod mešom a vubila dva brate, i omegljeli su još tri drugi ljudi. Vu stiski na izlazu ranjeno je više ljudih.

— Hajdu-Böszörmény. Ovdi je Kováč Andraš kasir vu šparkasi, potrošil 52 jezere forintov. Sbog kradje zatvoren je tuj defraudant.

Nekaj za kratek cas.

1.

Dvojrstna prošnja.

A: Jeli bi meni mogli povedati, gde se ovdi more dobiti obed za 50 krajcarov?

B: Ono tam, vu onoj krěmi.

A: A jeli bi mi znali povedati, gde bi ja tih 50 krajcarov mogel dobiti?

Ogenj.

1-ga o. m. bil je vu Mura-Szerdahelyu ogenj. Zgorelo je 37 hizah i dvapnt toliko gospodarsvenih stanjah. Kvar je do 20 jezer forinti. Na sreću gosp. varm. sudec dal je na „moraš“ osiguravati hiže.

VASUTI MENETREND

CSAKTORNYAN.

Indul	Napszaka	Óra	Perc	Gyors-pósta és-vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	44	gyorsv.
	Délben	11	39	postav.
Pragerhof felé	Reggel	6	22	"
	Délután	4	15	"
Zágráb felé	Reggel	6	50	gyorsv. vegyesv.
	Délután	4	20	"
Varazdig	Este	10	17	"
	Délben	11	44	"
Egerszeg felé	Reggel	5	00	"
	Délután	5	00	"
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	6	14	postav.
	Délután	4	01	"
Pragerhof felől	Ejje	1	14	gyorsv.
	Reggel	4	41	"
Zágráb felől	Délben	11	29	postav.
	Ejje	9	55	"
Egerszeg felől	Reggel	4	31	vegyesv.
	Délután	11	17	"
Egerszeg felől	Délután	3	59	"
	Este	9	30	"
Egerszeg felől	Délután	9	50	"
	Este	9	49	"

NYILTTÉR.

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendel egy öltönyökre vagy végeken is postabér és vámentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó

Cena žitka — Gabona árak

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	6,	50
Zab	Zob	5	25
Rozs	Hrż	5	50
Kukoricza	Kuruza	5	10
Árpa	Ječmen	5	25
Fehér bab	Grah beli	5	50
Sárga „	„ žuti	5	50
Vegyes „	„ žmėšan	5	—

ODGOVORNI UREDNIK:
MARGITAI JOZSEF
Glavni suradnik:
GLADFERENCZ.

2988 tkvi szám 92.

Arverési hirdetményi kivonat,

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Andrasecz János végrehajthatónak Sztrahia Balázs hodosáni lakos késedelmes árverési vevő elleni 50 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. jbiróság) területén lévő hodosáni 768 sztjkvben A I 1-2 sor 406

és 1555 hr. ingatlanokra az árverést 316 frt ezennel megállapított kikiáltás. árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok

1892. szeptember 17. d. e. 10 órakor

Hodosán község bírása lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakon 1892. évi június hó 11-ik napján.

A perlaki kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság. 569.

LOTERIJA. Buda 28-ga augustusa 1892.
90 41 84 10 12

COGNAC - QUINT - KIVONAT.

Kitűnő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatt készítésére, mely a valódi francia cognacot semmilyen sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességet.
Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. á. Készítési utasítás ingyen mellékelatik. Legjobb sikerért és egészség gyártmányért kezeskedem.

Spiritusz megtakarítás

érhető el felülmulhatlan pálinka-erősítő-kivonat által; ez az italoknak kellemes, erőteljes ízet ad és csakis nálam kapható. Ára kilónként 8 frt 50 kr. (600-1000 literre) használati utasítással együtt. E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi esszenziát: rum, szilvapálinka, törköly, fűkeserű, valamint a létező likörök, szeszitalok, ezet és borezet készítésére felülmulhatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltetnek. 166

Arjegyzék ingyen. Egészséges gyártmányokért kezeséget vállalom.
Pollák Károly Fülöp
esszenzia-különlegességek gyára Fülápbán (Tisztes képviselők kerestetnek.)

2933 tkvi szám 892

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Savara Lénárdné szül. Várásánecz Katalin mura csáuyi lakos végrehajthatónak, Czvetkó György és neje szül. Savara Angela u. o. lakosok elleni végrehajtási ügyében 70 frt 40 kr. tőke, ennek 1887. évi november 18-tól folyó 8 százalékos kamatai 20 frt 62 kr. per és végrehajtás kérésai, 8 frt 85 kr. 4923/891 sz. árverés kérésai s ezuttal 6 frt 85 krbau megállapított költségeknek behajtása céljából a nkanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. jbiróság) területén fekvő a goricsáni 89 sztjkvben 665, 685, 853, 862, 1732, 2274, 4237, 4298, 4310, 4665 és 4750 hrsz. a. foglalt ingatlanok s az ezekhez tartozó aránylagos legelő és erdő illetmény 516 frt. és az u. o. 111 sztjkvben A I 129 és 130 hrsz. a. foglalt ingatlanokból Czvetkó György és neje Savara Angela nevében álló fél részbeni jutaléokra 189 frt kikiáltási ár.

Hat aranyérem, díszkereszt és díszoklevelek.

COGNAC
Gróf Esterházy Géza
saját gyártmánya

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmányival versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség
A * * * * COGNAC
mely mindenütt kapható.

Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyítés nélkül, francia mód szerint készül s ezért

járványos betegségeknek
sikerrel használtatik.

A gróf Esterházy Géza-féle cognac-gyár igazgatósága.:
Budapest VI. külső váci-ut 23.

Paris, Lipse, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Csak akkor valódi, ha a sértetlen dugón ez az égetett leírás van:
„Gróf Esterházy Géza“

Szakértői vélemény: „A forgalomban lévő valódi francia cognacokkal veteledhetik.“

ban Mura csány (Goricsán) község házánál
1892. évi szeptember hó 13 án d. e 10 óraker

Bezéthyi István csáktornyai lakos felperegi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.
Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni szándékozok tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap a., a másodikikat u. a. 30 nap a., a harmadikat u. a. 45 nap a., minden egyes részelt után az árverés

napjától számítandó 6 százalékos kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint befizetni. Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított feltételek a perlaki kir. bíróóság tükvi osztályánál és Mura csány község előljáráóságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 567.

Pályázat.

A lüske-szent-györgyi róm. kath. iskolánál az önálló másodtanítói állás üresedésben lévén, pályázat hirdettetik.

A tannyelv **magyar** és **horvat**. Fizetése **315 frt**, két öl tűzi fa és egy szobából álló lakás. A felszerelt folyamodványok

szeptember hó 12-ig

P e c z e k G y ö r g y lüske-szent-györgyi iskolaszéki elnökhöz küldendők.

570 1-1.

795|1892.

Hirdetmény.

Csáktornya község előljáráósága részéről közhírré tételik, miszerint a község tulajdonát képező, Felső Pusztá községben ut mellett levő „H u t t a“ koresma épülete és kert

1892. szeptember 15-én d. e. 9 óraker

Csáktornya város házánál nyilvános árverés útján elfogadatni.

Kikiáltási ár 3000 forint. Egyébb árverési feltételek a tanácsteremben hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csáktornyan, 1892. évi szeptember hó 1-én.

Prusatz Alajos

városbíró.

568 1-2

Gyönyörű minták magán-vevők részére ingyen és bérmentve. Mintakönyvek szabók számára bérmentlenül.

Öltözetekre való kelmék.

Peruvien és dosking a magas Clerus számára, szabályszerű kelmék cs. és kir. hivatalnoki egyenruhákra, továbbá veterán-, tűzoltó, tornász-, eseléd-egyenruhákra is, teke- és játékszítra való posztó, lötten, vízmentes is vadász kabátokra, mosókelmék, utazó-pialdek 4-12 frtig stb.

Aki jutányos, hecsületes, tartós, tisztá znyapju-posztóóru, nem pedig a mindenfelől kínálgatott s a szabó fáradságára k költéségre sem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

Stikar ofsky Jánoshoz Brünben

Allandó posztóraktár egy fél millió frton felüli értékben.

Legnagyobb szétküldési üzlet a Kontinensen. Figyelmeztetésül! A t. e. közönséget övom azon cégektől, a kik u. n. „maradékokat“ és „szelvényeket“ 3-10 méteres darabokban és u. n. „szelvényeket“ szalonruhákhoz kínálnak. Már ezekből az egyforma hosszúságokból nyilvánvaló a szédelgés, mert az ily maradékok stb. nem divatos, elromlott és elárusíthatatlan darabokból vannak vagdaiva. — Az ily pocsek-áru, a melyet ezen cégek 2-od, vagy 3-ad kézből vesznek össze, a vételárnak alig egyharmadát éri meg. Szétküldés csak kútvétellel; 10 frton felüli bérmentve.

Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz, 506 20-20. francia nyelven.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS.

Mindennemü ruha kelmék, fekete és színes kásmérok, kreton, voil, szefir parket, valódi rumburgi és kreász vászon, chiffon, ágy és asztal terítők, mindennemü szőnyeg, selyem, gyapju és mosó kendők, téli nagy kendők, fehér és színes valódi vászon zsebkendők, posztó és férfi ruhaszövetek, továbbá

férfi, női és gyermek czipők és kalapok mindennemü ingek, gallérok, selyem nyakkendők, hartsnyák, fehér és színes kötő pamut, bársony és selyem szalagok

szabott árak mellett a beszerzési árnál tetemesen olcsóbban adatnak el.

MAYER S-nél
Csáktornyan.

A beszerzési áron alól.

Férfi, női és gyermek czipők és kalapok.

Mindennemü ruha kelmék.